

**אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה**

תשע"ח - 2018

שם הקורס: מדידה והערכה בחינוך: היבטים ביקורתיים
מס' קורס: 129-2-0276

שם המרצה: ד"ר יריב פניגר

מטרות הקורס:

הקורס יעסוק במדידה והערכה בחינוך מתוך זווית ביקורתית אשר בוחנת את ההקשרים החברתיים והפוליטיים בהם התפתחו מושגים אלו יחד מושגים אחרים כגון סטנדרטים חינוכיים ואחריותיות. במרכז הדיון יעמוד השימוש במבחנים סטנדרטיים אשר הפכו לכלי מרכזי במדיניות החינוך במדינות רבות. דיון זה יתמקד בהשפעותיהם של מבחנים אלו על מערכות חינוך, בתי ספר, מורים ותלמידים. בחלקו האחרון של הקורס יוצגו גישות אלטרנטיביות למדידה והערכה בית-ספרית ונדון בשימוש בנתונים בקבלת החלטות חינוכיות וברצון לקשור בין מדידה והערכה לפיתוח מקצועי של עובדי הוראה.

מילות מפתח: מדידה והערכה בחינוך, מדיניות חינוכית, מבחנים סטנדרטיים, שימוש בנתונים בקבלת החלטות

מבנה הקורס:

הנושאים שידונו במסגרת הקורס:

1. מבוא: מדידה והערכה לשם מה ועבור מי?
2. ניאו-ליברליזם ו"משבר החינוך" כבסיס אידאולוגי למדידה והערכה
3. אחריותיות וסטנדרטים חינוכיים
4. מבחנים חיצוניים ככלי להערכת בתי ספר ומורים
5. השפעותיהם של מבחנים חיצוניים על הוראה, למידה ומנהל חינוכי
6. המבחנים הבינלאומיים והגלובליזציה של יעדי החינוך
7. הערכה עצמית של בית הספר
8. שימוש בנתונים בקבלת החלטות חינוכיות
9. ממדידה והערכה להתפתחות מקצועית של עובדי הוראה

דרישות והרכב ציון הקורס

נוכחות והשתתפות בשיעורים - 10% מהציון הסופי

הגשת חמישה דוחות קריאה במהלך הסמסטר - 20% מהציון הסופי

מטלה מסכמת - 70% מהציון הסופי

רשימה ביבליוגרפית:

ניאו-ליברליזם ו"משבר החינוך" כבסיס אידאולוגי למדידה והערכה

דהאן, י. ויונה, י. 2005. דו"ח דברת: על המהפכה הניאו-ליברלית בחינוך. תיאוריה וביקורת 27: 11-38.

פניגר, י. 2011. האם מערכת החינוך נמצאת במשבר, ואם לא אז למה הרוב חושבים שכך? חברה 48: 11-13.

אחריות וסטנדרטים חינוכיים

נבו, ד. 2009. לדבר בגנותה של אחריותיות. בתוך: י. קשתי (עורך), הערכה, חינוך יהודי ותולדות החינוך: אסופה לזכרו של פרופסור אריה לוי ז"ל. תל אביב: רמות.

יאיר, ג. וענבר, ד. 2006. סטנדרטים להישגים בחינוך: אבני בוחן, אבני דרך או אבני נגף? בתוך: ד. ענבר (עורך) לקראת מהפכה חינוכית? ירושלים: מכון ון ליר בירושלים והוצאת הקיבוץ המאוחד. (ניתן לקרוא גם דרך אתר www.kotar.co.il)

Lingard, B. Martino, W. and Rezai-Rashti, G. 2013. Testing Regimes, Accountabilities and Education Policy: Commensurate Global and National Developments. *Journal of Education Policy* 28 (5): 539-556.

Labaree, D. F. 2014. Let's Measure What No One Teaches: PISA, NCLB, and the Shrinking Aims of Education. *Teachers College Record*, 116(9): 1-14.

Ozga, J. 2009. Governing Education Through Data in England: From Regulation to Self-Evaluation. *Journal of Education Policy*, 24 (2): 149-162

השפעותיהם של מבחנים חיצוניים על הוראה, למידה ומנהל חינוכי

Feniger, Y., Israeli, M. and Yehuda, S. 2015. The Power of Numbers: The Adoption and Consequences of National Low-Stakes Standardised Tests in Israel. *Globalisation, Societies and Education*.

Booher-Jennings, J. 2005. Below the Bubble: 'Educational Triage and the Texas Accountability System. *American Educational Research Journal* 42: 231-268.

Nichols S. L. and Berliner D. C. 2007. *Collateral Damage: How High-Stakes Testing Corrupts America's Schools*. Cambridge, MA : Harvard Education Press. Chapter 1, pp. 1-31.

Ingram, D., Seashore Louis, K., and Schroeder, R. 2004. Accountability Policies and Teacher Decision Making: Barriers to the Use of Data to Improve Practice. *The Teachers College Record* 106(6): 1258-1287.

Datnow, A., and Hubbard, L. 2015. Teachers' Use of Assessment Data to Inform Instruction: Lessons from the Past and Prospects for the Future. *Teachers College Record*, 117(4): 1-26.

המבחנים הבינלאומיים

Feniger, Y. and Lefstein, A. 2014. How Not to Reason with PISA Data: An Ironic Investigation. *Journal of Education Policy* 29 (6): 845-855.

Kamens, D. H. and McNeely, C. L. 2010. Globalization and the Growth of International Educational Testing and National Assessment. *Comparative Education Review* 54 (1): 5-25.

הערכה עצמית של בית הספר

בלס, נ. 2015. הערכה עצמית של בתי ספר – סקירת ספרות. מסמך שהוגש לראמ"ה.

שימוש בנתונים בקבלת החלטות חינוכיות

Young, V. M. 2006. Teachers' Use of Data: Loose Coupling, Agenda Setting, and Team Norms. *American Journal of Education*, 112(4): 521-548.

Marsh, J.A. Bertrand, M. and Hugueta, A. 2015. Using Data to Alter Instructional Practice: The Mediating Role of Coaches and Professional Learning Communities. *Teachers College Record*, 117.

Marsh, J. A. 2012. Interventions Promoting Educators' Use of Data: Research Insights and Gaps. *Teachers College Record*, 114(11): 1-48.

ממדידה והערכה להתפתחות מקצועית של עובדי הוראה

Supovitz, J. 2012. Getting At Student Understanding - The Key to Teachers' Use of Test Data. *Teachers College Record*, 114(11): 1-29.

Young, V. M., & Kim, D. H. 2010. Using Assessments for Instructional Improvement: A Literature Review. *Education Policy Analysis Archives*, 18 (19).